

FTV Prima, spol. s r.o.
Na Žertvách 132/24
18000 Praha

Sp. zn./Ident.: 2014/356/LOJ/FTV
Č.j.: LOJ/3318/2014
Zasedání Rady č. 16 - 2014 / poř.č.: 48

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané § 5 písm. f) a v souladu s § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.) a § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen zákon č. 500/2004 Sb.) vydala toto

r o z h o d n u t í :

Rada ukládá podle § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v platném znění, provozovateli FTV Prima, spol. s r.o., IČ: 48115908, sídlem Praha 8 – Libeň, Na Žertvách 24/132, PSČ 180 00, pokutu ve výši 200 000,- Kč, pro porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., které stanovuje povinnost nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Provozovatel se porušení zákonné povinnosti dopustil odvysíláním pořadu Grimm, epizody Krysař, dne 11. března 2014 od 7:45 hodin na programu Prima COOL, který ohrozil psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých, konkrétně tím, že uvedený pořad, který byl vysílán v úseku od 6:00 hodin do 22:00 hodin, kdy mohou být u obrazovky děti, obsahoval scény, kdy mrtvého učitele nalezne kolegyně (v čase 04:53-04:55 od začátku záznamu), scéna ohledávání místa činu (v čase 06:10-06:45 od začátku záznamu) a záběry zohaveného těla ve scéně z pitevně (v čase 14:38-15:43 od začátku záznamu). Předmětné scény obsahují záběry na brutálně zavražděného člověka, zobrazují znetvořené lidské pozůstatky. Rovněž detaily zohaveného těla na pitevně jsou ztvárněny naturalisticky s vysokou mírou drastičnosti a děsivosti. Dětský divák, který není schopen odlišovat fikci od reality a distancovat se od děje, může být zhlédnutým obsahem šokován. Následkem pro dětského diváka může být vyvolání psychického otřesu a traumatizace, či snížení citlivosti vůči násilí nebo povzbuzení vlastní agrese.

Pokuta je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí na účet č. 3754-19223001/0710, vedený u České národní banky, variabilní symbol 2014356.

Účastníkovi řízení se ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000,- Kč podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 50/2005 Sb. na účet č. 3711-19223001/0710, vedený u České národní banky, variabilní symbol 2014356. Náhrada nákladů řízení je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Účastník řízení, FTV Prima, spol. s r.o., je provozovatelem televizního vysílání programu Prima COOL prostřednictvím pozemních vysílačů na základě licence sp.zn.: 2009/966/KOZ/FTV č.j. KOZ/264/2009 ve znění pozdějších změn a prostřednictvím družice na základě licence sp.zn.: 2008/1554/KOZ/FTV, č.j.: koz/1541/09 ve znění pozdějších změn.

Provozovatel FTV Prima spol. s r. o. nespĺňuje podmínku poskytnutí technického opatření, které by dětem omezovalo přístup k vysílání programu Prima COOL, proto je tento provozovatel povinen nezařazovat mezi 06:00 a 22:00 hodinou na tomto programu pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Rada se na svém 7. zasedání konaném ve dnech 1. a 2. dubna 2014 zabývala diváckou stížností (č.j.: 2013/2014) upozorňující na pořad, resp. seriál Grimm (jednalo se o 5. epizodu seriálu nazvanou Krysař), odvysíláný dne 11. března 2014 v 7:45 hodin na programu Prima COOL.

Protože divácká stížnost byla dostatečně určitá, považuje Rada za počátek běhu jednoleté prekluzivní lhůty den 11. 3. 2014, tedy den, kdy byla stížnost diváka doručena Úřadu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

Obsah pořadu:

Jedná se o epizodu seriálu volně inspirovaného pohádkami bratří Grimmů. Z nich si bere témata a postavy, které zasazuje do prostředí současného Portlandu. Inspirační zdroj dotyčné epizody lze nalézt v legendě o krysaři z Hammeln. Učitele hudby na prestižní škole zabijí krysy nastražené v jeho autě. Podezření ihned padne na nedávno vyloučeného studenta, jehož otec se žíví jako hubič krys. Vyšetřování však ukáže, že krysy nastražil jeho bývalý spolužák se svými kamarády, aby se definitivně zbavil nadaného konkurenta (v hudbě i lásce).

Pořad obsahuje minimum násilných scén aktivního rázu, jejichž drastičnost je pouze mírná. Napadení učitele je zabíráno jen do chvíle, kdy po něm krysy začnou lézt. Následuje střih na celek houpajícího se auta. **Následky v podobě ohlodaného těla jsou oproti tomu zobrazovány značně detailně.**

Nejprve ve scéně, kdy mrtvého učitele nalezne kolegyně (v čase 04:53-04:55 od začátku záznamu):

Následně pak ve scéně ohledávání místa činu (v čase 06:10-06:45 od začátku záznamu):

Záběry zohaveného těla pak figurují i ve scéně z pitevny (v čase 14:38-15:43 od začátku záznamu):

Záběry zobrazují ohlodanou lebku se zbytky tkáně, v případě záběrů z pitevního stolu pak celek těla s chybějící tkání v dutině břišní a na kost ohlodanou paží. Jak vyplývá z uvedené fotodokumentace, **jedná se o záběry značně naturalistické, jejichž míra drastičnosti je nebývale silná.**

Hodnocení:

Předmětné záběry jsou značně rizikové pro dětské diváky, u kterých lze předpokládat, že se v době vysílání pořadu na televizi dívají. Dětský divák ještě není plně schopen odlišovat fikci od reality a distancovat se od děje. Scény tak, jak byly ztvárněné, mohou dítěti způsobit psychický otřes a traumatizovat jej.

Rada se rozbořem předmětného pořadu zabývala na svém 7. zasedání konaném ve dnech 1. a 2. dubna 2014, přičemž při zvážení všech poznatků o obsahu pořadu **dospěla k závěru, že mohl být provozovatelem spáchán jiný správní delikt porušením § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.**, odvysíláním pořadu (resp. seriálu) Grimm, epizody Krysař dne 11. března 2014 od 7:45 hodin na programu Prima COOL, a proto s provozovatelem zahájila správní řízení z moci úřední pro možné porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

Účastník byl o **zahájení správního řízení** uvědomen písemným přípisem č.j. LOJ/1207/2014, doručeným 14. 4. 2014. Rada účastníka v tomto oznámení seznámila mimo jiné i s dokumenty (jež přiložila k oznámení) dokazujícími naplnění podmínky § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., jež jsou specifikované níže. V tomto oznámení byl rovněž účastník požádán o údaje o sledovanosti.

Účastník se k zahájení správního řízení vyjádřil písemným přípisem ze dne 12. května 2014, doručeným Radě dne 12. května 2014, v němž uvedl:

- účastník se domnívá, že ač jsou Radou označené záběry naturalistické, nejsou způsobilé ohrozit psychický vývoj dětského diváka. I přes to je účastník toho názoru, že tyto nejsou pro tuto věkovou skupinu vhodné, a proto nebude předmětnou epizodu v budoucnu v obdobném čase zařazovat do vysílání
 - o *Rada kvituje snahu účastníka, nicméně k odvysílání dané epizody již došlo a Rada se tedy musí zabývat, zda tímto odvysíláním mohlo dojít k porušení zákonného ustanovení. Postoj účastníka k celé věci Rada však bere v potaz, a to zejména v rámci kritérií pro výši sankcí, resp. v rámci úvahy, vedoucí ke stanovení výše sankce, v okamžiku, kdy Rada došla k závěru, že byl spáchán správní delikt.*
- účastník označuje společenskou škodlivost jako nízkou, či spíše nulovou a to zejména díky ratingu 0 pro skupinu 4-14 a share 0,01% tamtéž. Účastník uvádí, že tato data jím doložená mají relevanci jak pro otázku viny, tak pro výši sankce v kritériu „závažnost věci“ a „dosah závadného vysílání“
 - o *Rada děkuje účastníku za sdělení relevantních informací a jeho spolupráci, přičemž tuto sledovanost bere v potaz při určení výše sankce, viz níže.*
 - o *Dle názoru Rady nemá účastník pravdu, pakliže tvrdí, že společenskou škodlivost lze vztáhnout pouze k teoretické výši zásahu dle ratingu a sharu. Společenská škodlivost je nejen již sama o sobě zakomponována v samotné podstatě uzákonění tohoto jednání jako deliktu, ale i ve vyšším možném sankčním postihu, stejně jako v charakteru újmy, jež může tento druh pořadů a upoutávek mít na vývoj dětí a mladistvých coby skupiny obyvatel, jež dle celospolečenského konsensu podléhá obecně zvýšené ochraně.*
- účastník uvádí, že jeho jednání nemá žádnou věcnou ani časovou souvislost se žádným předchozím upozorněním ve smyslu § 59 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. Účastník uvádí, že Radou specifikovaná upozornění nejsou nijak blíže časově a věcně vztažena k nyní projednávanému případu.
 - o *Rada v zahájení správního řízení uvedla: „upozornění na porušení zákona sp.zn.: 2008/451/vos/FTV, č.j. RUD/855/2011, jímž byl provozovatel FTV Prima, spol. s r. o. upozorněn na porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil tím, že dne 4. února 2008 v čase od 16:40 hodin odvysílal na programu Prima televize pořad **Myšlenky zločince**, který obsahoval **záběry znázorňující trýzněné lidské bytosti, fotografie zavražděných lidí a líčení sexuálních úchylek a brutálních způsobů vražd**, které byly způsobilé ohrozit zejména psychický vývoj dětí a mladistvých, a to zejména tím, že mohly u dětské skupiny diváků vzbuzovat strach, obavy a úzkost, posílit sklony k agresí, způsobit krátkodobé znečitlivění vůči násilí, přeceňování reálného nebezpečí, zvýšení tolerance k násilí či bagatelizování důsledků agrese, a tím provozovatel porušil povinnost nezařazovat v době od 06:00 hod do 22:00 hod. pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.*

*Dále lze za naplnění této zákonné podmínky považovat sankci ve výši 250.000,- Kč sp.zn.: 2008/329/FOL/FTV č.j. fol/5305/08, jež byla uložena provozovateli FTV Prima, spol. s r. o. pro porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., neboť odvysíláním pořadu **Sběratelé kostí I** dne 11. února 2008 od 15:45 hodin na programu Prima televize se provozovatel dopustil porušení povinnosti nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.*

Typová shodnost mezi nyní posuzovaným případem a případem pořadu *Sběratelé kostí I*, odvysílaným dne 11. února 2008, je zcela zřejmá. K ohrožení dětského diváka prostřednictvím pořadu *Sběratelé kostí* rovněž došlo tím, že tento pořad obsahoval **děsivé záběry znetvořených lidských pozůstatků.**“

- Rada považuje věcnou souvislost za naprosto zřejmou a odkazuje na nedávné usnesení Rozšířeného senátu NSS ze dne 14. července 2014 č.j. 8 As 85/2012-88 „**Upozornění vydané Radou pro rozhlasové a televizní vysílání podle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání je způsobilým podkladem pro uložení sankce za následná porušení povinností provozovatele stanovených tímto zákonem nebo podmínek udělené licence, pokud obsahuje obdobné skutkové okolnosti, které by naplnily příště stejnou skutkovou podstatu deliktu jako ve skutku, na jehož protiprávnost byl provozovatel po odvysílání upozorněn.**“
- Co se týče tzv. časové souvislosti, je třeba upozornit, že zákon č. 231/2001 Sb., ani současná judikatura nezmiňují tzv. časovou souvislost. Lze dovodit, že účelem § 59 je zejména prevence (například rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2008, č. j. 6 As 21/2007 – 109 uvádí: „*Nejvyšší správní soud je toho názoru, že v takovém případě je třeba vnímat ‚upozornění‘ v materiálním smyslu, tedy předáním informace o tom, že provozovatel porušuje povinnosti stanovené zákonem*“**a že mu hrozí sankce.**). Vydané upozornění v jeho materiálním smyslu (předání informace) tedy musí předcházet samotnému uložení sankce. Toto je jediná vyžadovaná časová souvislost v rámci lineárního chápání běhu času. Rada tedy tzv. časovou souvislost chápe tak, že zmiňované upozornění předcházelo nyní posuzovanému případu.
- účastník tvrdí, že předchozí upozornění se musí vztahovat ke konkrétní licenci (a upozorňuje na rozhodnutí rozšířeného senátu NSS č.j. 6 As 26/2010)
 - zákon č. 231/2001 Sb. vztahuje upozornění dle § 59 k provozovateli, aby provozovatel byl uvědomen o budoucí praxi Rady (viz výše). Nelze v žádném případě argumentovat logikou, že provozovatel licencí X, Y a Z je upozorněn, že nemá vysílat závadné jednání pouze v rámci licence X.
 - pokud účastník odkazuje na judikaturu č.j. 6 As 26/2010, tato ve svém výroku mimo jiné uvádí „*V upozornění podle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. musí být skutkovými okolnostmi dostatečně konkrétně popsáno jednání provozovatele, uvedeno, které povinnosti podle tohoto zákona byly porušeny, a stanovena konkrétní lhůta k nápravě.*“ Tato námitka je lichá, neboť byla rozsáhle přezkoumána jak judikaturou MS, tak NSS.
 - rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. července 2013 č.j. 6 A 30/2013 konstatuje: „*Pokud tedy byl v posuzovaném případě žalobce jako provozovatel vysílání již v minulosti sankcionován za odvysílání totožného pořadu v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin, přičemž toto jednání bylo v příslušném rozhodnutí hodnoceno jako jednání v rozporu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání, splnilo toto rozhodnutí po všech stránkách preventivní funkci upozornění podle § 59 odst. 1 zákona o vysílání ve vztahu k jednání, jež je žalobci vytýkáno nyní. **Slo o jednání, které ve všech podstatných rysech bylo obdobné, jedinou odlišností bylo odvysílání pořadu na jiném programu žalobce. Znovu je třeba zdůraznit, že institut předchozího upozornění je vztažen ke konkrétnímu provozovateli, týká se dodržování jeho povinností podle zákona, a to bez ohledu na to, kolik programů provozuje. Bylo by nelogické, pokud by preventivní funkce upozornění, která je vztažena k provozovateli vysílání, měla být omežována pouze na jednání provozovatele na některém z jeho programů.**“*

- usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2012 č.j. 6 As 26/2010 – 113 (41) „Důvodem k tomu je i neexistence časového limitu, po jehož uplynutí by předchozí upozornění takřikajíc „přestalo platit“. Ustanovení o prekluzi práva uložit pokutu resp. zahájit správní řízení k jejímu porušení totiž váží prekluzivní lhůty výlučně k rozhodným skutečnostem vztahujícím se k jednání naplňujícím znaky správního deliktu; časový rámeček „Platnosti“ předchozího upozornění jimi není žádným způsobem vymezen. Znamená to tedy, že předchozí upozornění platí „věčně“ (po dobu, po kterou provozovatel má licenci či registraci“, a proto tím spíše je nutné, aby skutek, jehož se týká, byl velmi přesně a jednoznačně vymezen, neboť tím je determinován i obsah případných navazujících skutků, jež mohou být již sankcionovány. **Po provozovateli je nicméně spravedlivé požadovat, aby upozornění, jichž se mu dostalo, schraňoval a řídil se jimi po celou dobu platnosti licence či registrace, neboť jako profesionál v oboru televizního či rozhlasového vysílání jistě může nastavit vnitřní mechanismy svého fungování tak, aby ti jeho zaměstnanci nebo jiní spolupracovníci, jejichž jednáním může dojít k porušení provozovatelových povinností podle zákona o vysílání, byli o předchozích upozorněních regulátora patřičně informováni a o jejich obsahu a důsledcích proškoleni.**“
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. prosince 2013 č.j. 8 As 83/2013 „Z citovaného ustanovení vyplývá, že žalovaná je povinna upozornit provozovatele vysílání ve smyslu § 59 odst. 1 zákona o vysílání ve dvou případech, a to pokud porušuje podmínky udělené licence nebo povinnosti stanovené zákonem o vysílání. Je nepochybné, že v prvně jmenovaném případě, tj. v případě porušení podmínek licence, se předchozí upozornění musí vztahovat na porušení podmínek téže licence. Porušení podmínek licence úzce souvisí pouze s určitou licencí, je proto žádoucí, aby provozovatel vysílání byl sankcionován za porušení podmínek určité licence pouze v případě, že byl upozorněn na porušení podmínek téže licence již v minulosti. V případě druhém, tj. **při porušení povinností stanovených zákonem o vysílání, je situace odlišná. V tomto případě totiž provozovatel vysílání porušuje povinnost, která mu vyplývá přímo ze zákona (nikoliv z určité licence). Jedná se o obecnou povinnost, která se váže k provozovateli vysílání, nikoliv k jednotlivým licencím či programům.** Provozovatel ji proto musí plnit v rámci všech svých licencí. Tento závěr ostatně připustila i stěžovatelka, když uvedla, že provozovatel vysílání je povinen dodržovat povinnosti stanovené zákonem při provozování všech svých programů“
- účastník uvádí „jedná se o případy z roku 2008, které již ani nejsou v „korporátní paměti“ teamu účastníka řízení odpovědného za nasazování akvizičních pořadů“
 - Uvedená argumentace účastníka svědčí o neprofesionálním a společensky neodpovědném přístupu provozovatele k plnění zákonných povinností. Připustí-li provozovatel, aby se z jeho „paměti“ vytratily zásadní právní dokumenty, o které by se při provozování vysílání měl důsledně opírat, je zjevné, že je k naplňování požadavků zákona lhostejný, což se v důsledku projevuje právě opakovaním shodného správního deliktu. Nesprávnost postupu provozovatele potvrzuje výňatek z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2012 č.j. 6 As 26/2010 – 113 (41), který je zařazen výše.
- účastník žádá sdělení, jak vysoká sankce je mu navrhována
 - Jak byl účastník v oznámení o zahájení správního řízení zpraven, je mu navrhována případná sankce dle § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb. 20 000 až 10 000 000 Kč.

- o Rada dle Správního řádu vychází z podkladů nashromážděných v rámci správního řízení.
 - o Pakliže Rada jakožto správní orgán bude rozhodovat ve věci a zejména o výši sankce v čase budoucím, nelze v předstihu říci, co bude z jakých zákonných kritérií vyvozeno. Toto by bylo popřením zásady nepředjímání správního rozhodování. Jinými slovy, neexistuje něco jako „předcházející navrhování výše sankce“. Není ani jasné, kdo by ji měl navrhopvat. O výši sankce rozhoduje Rada v rámci diskuse, v níž hodnotí správní delikt, všechny okolnosti a aspekty, a samozřejmě vychází ze zákonných kritérií.
- účastník požaduje zaslání konceptu výrokové části a odůvodnění rozhodnutí, aby se k němu mohl vyjádřit.
- o tento požadavek je nezákonný, stejně jako nelogický. V tomto bodě lze odkázat na nemožnost předjímat rozhodování správního orgánu. Před rozhodováním Rady neexistuje a nemůže existovat koncept správního rozhodnutí. Správní rozhodnutí vzniká výhradně na základě úvah Rady, formulovaných při rozhodování ve věci na zasedání Rady.

Rada dále požádala Asociaci televizních organizací písemným přípisem č.j. LOJ/1965/2014 o sdělení dat ratingu a sharu, vztahujících se k programu a dnu odvysílání pořadu, který je předmětem správního řízení. Rada tuto svou žádost urgovala přípisem č.j. LOJ/2581/2014.

Výše uvedená data Asociace televizních organizací poskytla písemným přípisem doručeným Radě dne 21. 7. 2014. Tato data vzala Rada v potaz při úvaze o konkrétní výši sankce viz níže.

Dokazování zhlédnutím audiovizuálního záznamu předmětného pořadu bylo provedeno na 13. zasedání Rady, konaném ve dnech 1. a 2. července 2014. Dokazování zhlédnutím záznamu potvrdilo skutečnosti tvrzené v zahájení správního řízení.

Účastník řízení byl na zmíněné dokazování promítnutím záznamu řádně pozván písemným přípisem č.j. LOJ/1964/2014.

Rada ukončila dokazování písemným přípisem č.j. LOJ/2639/2014, v jehož rámci i rekapitulovala obsah správního spisu a vyzvala účastníka k dodatečnému vyjádření s upozorněním, že Rada bude po uplynutí této lhůty rozhodovat ve věci.

Účastník řízení se dodatečně vyjádřil písemným přípisem ze dne 18. srpna 2014, doručeným Radě dne 22. 8. 2014, v němž uvedl:

- nejsou mu známy základní informace nutné pro přípravu obrany (co správní orgán tvrdí o otázce viny, naplnění podmínky § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., kritérií pro výši sankce atd.)

Rada k tomuto uvádí, že účastník pouze v krátkosti zopakoval části svého předchozího vyjádření a s těmito se Rada již vypořádala podrobně výše. Je nutno pro úplnost dodat, že účastníkovi řízení naopak byly v této fázi správního řízení známy veškeré informace. Účastníkovi byl znám kompletní obsah spisu a všechny shromážděné podklady. Účastník tak mohl zcela plnohodnotně uplatnit svá práva.

K posouzení výše specifikovaného pořadu je třeba uvést:

Pro argumentativnost a zřetelnost své správní úvahy se Rada rozhodla definovat pojmy, jichž zákon č. 231/2001 Sb. ve vztahu ke správnímu řízení užívá:

Čl. 7 odst. 2) Evropské úmluvy o přeshraniční televizi uvádí:

Všechny části programů, které by mohly poškozovat fyzický, psychický či morální vývoj dětí a dospívajících, nesmějí být zařazovány do vysílání v čase, kdy je pravděpodobné, že by je tyto osoby mohly sledovat. Tato podmínka je přímo aplikovaná právě v ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

V prvé řadě se Rada rozhodla definovat pojem děti a mladiství, přestože se na první pohled jedná o terminologii obecně známou.

Dítětem se dle 61. 1 Úmluvy o právech dítěte (dále jen Úmluva) rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.

Dle čl. 3 Úmluvy musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy nebo, správními orgány nebo zákonodárnými orgány. Čl. 17 pak upravuje důležitou funkci hromadných sdělovacích prostředků (...) a za tímto účelem státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, povzbuzují tvorbu odpovídajících zásad ochrany dítěte před informacemi a materiály škodlivými pro jeho blaho, majíce na mysli ustanovení čl. 13 a 18 Úmluvy.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník pak rozlišuje osoby zletilé a nezletilé. Dle ustanovení § 30 a následujícího občanského zákoníku se zletilosti nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství nebo přiznáním svéprávnosti. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství ani prohlášením manželství z a neplatné.

Zákon č. 218/2003 Sb. Odpovědnost mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže ve svém § 2 odst. 1 rozumí

- a) mládeží děti a mladiství,
- b) dítětem mladším patnácti let ten, kdo v době spáchání činu jinak trestného nedovrší patnáctý rok věku,
- c) mladistvým ten, kdo v době spáchání provinění dovrší patnáctý rok a nepřekročí osmnáctý rok svého věku.

Rada tedy má za to, že v souladu s její povinností dohlížet na dodržování zákonů v oblasti vysílání je také dohlížet v oblasti vysílání na zájmy a blaho dětí tak, jak vychází především z Úmluvy. Další, v právním řádu užívaný, pojem dětí a mladistvých je pak již podskupinou této definice a nepřekračuje její věkové hranice.

Rada tedy tvrdí, že § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb. rozumí pod pojmem děti a mladiství všechny osoby ve věku do osmnácti let bez dalšího přesnějšího vymezení, (dále jen dítě).

Rada se dále zabývala pojmy ohrožení fyzického, psychického nebo mravního vývoje.

Rada se domnívá, že není nutné polemizovat nad obsahem slova vývoj, jakož i pojmu fyzický, nebo-li tělesný a pojmu psychický, nebo-li duševní, neboť se dle jejího názoru jedná o pojmy obecně známé.

V případě pojmu morální vychází Rada z morálky, tedy sféry lidského jednání a chování pozorovatelné z hlediska etických hodnot; morální pak chápe jako soubor pravidel morálky, jimiž se řídí jednání lidí v určité společnosti. V této souvislosti považuje Rada za vhodné zmínit také pojem dobré mravy - měřítko hodnocení konkrétních situací, odpovídajícím obecně uznávaným pravidlům slušnosti v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.

Možné ohrožení pak Rada vykládá jako případnou, možnou odchylku z normálního (obvyklého běžného, průměrného) vývoje jedince v důsledku zhlédnutí pořadu nebo upoutávky v televizním vysílání, které ale fakticky nemusí dojít (může jí být včasným zásahem, např. dalších osob, zabráněno).

Rada má za to, že je její povinností dohlížet, aby konkrétním pořadem nebo upoutávkou nemohla být způsobena odchylka od jedinečného vývoje osobnosti dítěte, a to jednotlivě nebo současně ve všech součástech jeho vývoje, tedy (buď jenom) tělesné, (a/nebo jenom) duševní, jakož (také současně nebo jenom) i v jeho normách chování.

Rada konstatuje, že ve výše vytčených scénách pořadu: scéna, kdy mrtvého učitele nalezne kolegyně (v čase 04:53-04:55 od začátku záznamu); scéna ohledávání místa činu (v čase 06:10-06:45 od začátku záznamu) a scéna se záběry zohaveného těla na pitevně (v čase 14:38-15:43 od začátku záznamu) - jsou ztvárněny obsahy se značně ohrožujícími dopady pro dětského diváka. Jak vyplývá z uvedené fotodokumentace, jedná se o záběry značně naturalistické, jejichž míra drastičnosti je nebývale silná. Zobrazení následků vraždy v podobě ohlodaného těla je značně detailní (záběry zobrazují ohlodanou lebku se zbytky tkáně, v případě záběrů z pitevního stolu pak celek těla s chybějící tkání v dutině břišní a na kost ohlodanou paží.)

Předmětné scény obsahují záběry na brutálně zavražděného člověka, zobrazují znetvořené lidské pozůstatky. Dětský divák, který není schopen odlišovat fikci od reality a distancovat se od děje, může být zhlédnutým obsahem šokován. Následkem pro dětského diváka může být vyvolání psychického otřesu a traumatizace, či snížení citlivosti vůči násilí nebo povzbuzení vlastní agrese.

Neboť byl pořad odvysílán v zákonem chráněné době, konkrétně od 7:45 hodin, lze se důvodně domnívat, že pořad mohl být zhlédnut dětským divákem.

Rada dospěla k závěru, že zmíněné scény mohly dětského diváka traumatizovat a způsobit mu psychický otřes.

Rada se věcí zabývala na svém 16. zasedání konaném ve dnech 2. a 3. září 2014 a dospěla k závěru, že došlo k porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., které stanovuje povinnost nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a

upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Provozovatel se porušení zákonné povinnosti dopustil odvysíláním pořadu Grimm, epizody Krysař, dne 11. března 2014 od 7:45 hodin na programu Prima COOL, který ohrozil psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých, konkrétně tím, že uvedený pořad, který byl vysílán v úseku od 6:00 hodin do 22:00 hodin, kdy mohou být u obrazovky děti, obsahoval scény, kdy mrtvého učitele nalezne kolegyně (v čase 04:53-04:55 od začátku záznamu), scéna ohledávání místa činu (v čase 06:10-06:45 od začátku záznamu) a záběry zohaveného těla ve scéně z pitevny (v čase 14:38-15:43 od začátku záznamu). Předmětné scény obsahují záběry na brutálně zavražděného člověka, zobrazují znetvořené lidské pozůstatky. Rovněž detaily zohaveného těla na pitevně jsou ztvárněny naturalisticky s vysokou mírou drastičnosti a děsivosti. Dětský divák, který není schopen odlišovat fikci od reality a distancovat se od děje, může být zhlédnutým obsahem šokován. Následkem pro dětského diváka může být vyvolání psychického otřesu a traumatizace, či snížení citlivosti vůči násilí nebo povzbuzení vlastní agrese.

Za splnění podmínky dle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. považuje Rada předchozí

upozornění na porušení zákona sp.zn.: 2008/451/vos/FTV č.j. RUD/855/2011 jímž byl provozovatel FTV Prima, spol. s r. o. upozorněn na porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil tím, že dne 4. února 2008 v čase od 16:40 hodin odvysílal na programu Prima televize pořad Myšlenky zločince, který obsahoval záběry znázorňující trýzněné lidské bytosti, fotografie zavražděných lidí a líčení sexuálních úchylek a brutálních způsobů vražd, které byly způsobily ohrozit zejména psychický vývoj dětí a mladistvých, a to zejména tím, že mohly u dětské skupiny diváků vzbuzovat strach, obavy a úzkost, posílit sklony k agresi, způsobit krátkodobé znečitlivění vůči násilí, přeceňování reálného nebezpečí, zvýšení tolerance k násilí či bagatelizování důsledků agrese, a tím provozovatel porušil povinnost nezařazovat v době od 06:00 hod do 22:00 hod. pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Dále lze za naplnění této zákonné podmínky považovat sankci ve výši 250.000,- Kč sp.zn.: 2008/329/FOL/FTV č.j. fol/5305/08, jež byla uložena provozovateli FTV Prima, spol. s r. o. pro porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., neboť odvysíláním pořadu Sběratelé kostí I dne 11. února 2008 od 15:45 hodin na programu Prima televize se provozovatel dopustil porušení povinnosti nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Typová shodnost mezi nyní posuzovaným případem a případem pořadu Sběratelé kostí I, odvysílaným dne 11. února 2008, je zcela zřejmá. K ohrožení dětského diváka prostřednictvím pořadu Sběratelé kostí rovněž došlo tím, že tento pořad obsahoval děsivé záběry znetvořených lidských pozůstatků.

Dokumenty dokládající naplnění podmínky § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. jsou nejen součástí správního spisu, ale byly rovněž přiloženy k oznámení o zahájení správního řízení č.j.: LOJ/1207/2014, jež bylo doručeno účastníku řízení dne 14. 4. 2014.

Dle ustanovení § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb.

„Uloží Rada provozovateli vysílání a provozovateli převzatého vysílání okutu od 20 000 Kč do 10 000 000 Kč, pokud zařazuje do vysílání od 06.00 hodin do 22.00 hodin pořady, upoutávky nebo další části vysílání, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a

mladistvých, a nejedná se o vysílání koncovému uživateli dostupné na základě písemné smlouvy uzavřené s osobou starší 18 let, k němuž je poskytnuto technické opatření, které znemožňuje přístup k vysílání dětem a mladistvým“

Dle ustanovení § 61 odst. 2 a odst. 3

„Při ukládání pokuty za porušení povinnosti podle tohoto zákona Rada přihlíží k povaze vysílaného programu a k postavení provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy.

Rada stanoví výši pokuty podle závažnosti věci, míry zavinění a s přihlédnutím k rozsahu, typu a dosahu závadného vysílání, k výši případného finančního prospěchu, a ke stanovisku věcně příslušného samoregulačního orgánu uvedeného v seznamu samoregulačních orgánů, obdrží-li toto stanovisko písemně do 10 pracovních dnů ode dne zahájení řízení o správním deliktu.“

Rada hodnotí povahu vysílaného programu takto:

Celoplošný, zábavní program se zaměřením na filmy, seriály, dokumenty, sportovní a zábavné pořady především mimoevropské, zejména americké provenience.

Program Prima COOL je programem komerčním, cílem provozovatele vysílání je tedy získat pro sledování programu co největší počet diváků, čemuž je také přizpůsobován obsah programu.

Kritérium povahy vysílaného programu mělo na formování výše sankce vliv spíše ve prospěch účastníka. Program Prima COOL není programem určeným dětskému divákovi. Licence programu nehovoří o tom, že by program v některých vysílacích časech nabízel pořady určené dětem, existuje tedy minimální riziko, že by dětský divák, který by byl zvyklý sledovat pořady na tomto programu, zhlédl pořad, jehož odvysílání je předmětem sankce.

Postavení provozovatele na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy hodnotí Rada následovně.

Postavení provozovatele na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti výchovy, kultury a zábavy lze v daném případě pro daného provozovatele charakterizovat takto: Provozovatel je komerčním subjektem, jehož hospodářská činnost spočívá v provozování televizního vysílání. Principem komerčního televizního vysílání je snaha o maximální sledovanost. V případě společnosti FTV Prima, spol. s r. o. se pak jedná o dominantní subjekt s vysokou sledovaností. Svě vysílání společnost provozuje celoplošně, tudíž její vysílání může ve vymezeném územním rozsahu přijímat alespoň 70% obyvatel České republiky. Lze tedy dovodit, že k velkému podílu možných diváků patří i zvýšená odpovědnost vůči divákům obecně, neboť porušení zákona může mít dopad na velké množství diváků.

S ohledem na zásah divácké veřejnosti programem Prima COOL, vycházejícím z jeho celoplošnosti, má Rada za to, že odpovědnost účastníka řízení je ve srovnání s

regionálními a místními provozovateli televizního vysílání vysoká. Dále je třeba však uvážit, že nelze brát v úvahu při stanovení výše pokuty v potaz rozdíl mezi veřejnoprávním a komerčním subjektem co do jejich zvýšené či snížené odpovědnosti. Rozdíl mezi veřejnoprávním a soukromoprávním subjektem v tomto hledisku je možné sledovat pouze, co se týče pozitivně formulované povinnosti, které by měli plnit (co by dělat měli, nikoliv co by dělat nesměli) viz rozsudek Městského soudu 5 Ca 162/2009.

Rozsah, typ a dosah závadného vysílání

Pořad, resp. seriál Grimm (jednalo se o 5. epizodu seriálu nazvanou Krysař), odvysílaný dne 11. března 2014 v 7:45 hodin na programu Prima COOL byl natočen způsobem, kdy je divák konfrontován s pohledy, které jsou v reálném životě určeny jen očím kriminalistů, tedy odborníkům speciálně trénovaným k vyšetřování zločinu, a zcela se vymykají možné životní zkušenosti dospělých neprofesionálů, natožpak dětí.

Typ závadného vysílání spočívá v odvysílání mediálního obsahu, který je nebezpečný pro zdravý vývoj dětského diváka.

Rozsah závadného vysílání charakterizuje podrobný popis závadných scén.

Jako dosah závadného vysílání lze označit jednak skutečnost, že účastník řízení vysílá daný program jako celoplošný, tedy alespoň 70 % obyvatel ČR musí mít možnost jej přijímat, ale i teoretický zásah na cílové skupině obyvatel, jež je možné vysledovat z dat share a rating. Rada vzala v potaz informaci o sledovanosti, jež byla poskytnuta účastníkem řízení (viz výše) a to ratingu 0 pro skupinu 4-14 a share 0,01% a Asociací televizních organizací (rovněž viz výše) a to ratingu 0,1 a share 2,47 % pro skupinu 15+. Jak níže Rada uvádí, považuje toto kritérium, a to zejména v něm obsažená data ratingu a share pro skupinu 4-14, jež byla daným pořadem ohrožena, za jedno ze stěžejních. Zanedbatelná sledovanost u ohrožené divácké skupiny ovlivnila vyšší pokuty ve prospěch účastníka.

Závažnost věci

Rada považuje za důležitý úkol dbát o ochranu dětí a mladistvých před vysíláním pořadů, které mohou ohrozit jejich vývoj.

Rada považuje za závažné, že se v předmětném pořadu vyskytly drastické scény, které mohou u dětí vyvolat úzkost a další výše popsání negativní a nežádoucí psychické jevy. Zároveň je předmětný pořad dle názoru Rady schopen snížit práh citlivosti při vnímání násilí.

Zhlednutím předmětného pořadu byli dětské diváci konfrontováni s mediálním obsahem, který zcela přesahoval běžnou životní zkušenost.

Rada vzala v potaz rovněž naplnění § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., které poukazuje na skutečnost, že preventivní funkce v tomto případě zjevně nebyla naplněna zamýšleným způsobem. Rada se domnívá, že opakovaným vystavováním dětských a mladistvých diváků takovému vysílání má kumulativní účinek co do následků na jejich psychice, fyzickém a mravním vývoji.

Dále Rada vzala v potaz vyjádření účastníka k zahájení správního řízení (viz výše), kde uvedl, že tyto záběry nejsou pro tuto věkovou skupinu vhodné, a proto nebude předmětnou epizodu v budoucnu v obdobném čase zařazovat do vysílání. Jakkoliv Rada tento přístup považuje za žádaný přístup ze strany účastníka řízení, je třeba si uvědomit, že je účastník stíhán za již odvysílaný pořad. Reflexe účastníka je nicméně hodnocena v jeho prospěch při stanovování výše sankce.

Rada považuje kritérium závažnost věci, rozsah, typ a dosah závadného vysílání spolu s kritériem míra zavinění za rozhodné pro konkrétní výši sankce.

Míra zavinění

Účastník věděl, co je obsahem daného pořadu, kdy dojde k jeho odvysílání a mohl tak zabránit jeho odvysílání v inkriminovanou dobu, přistoupit k úpravě, či vynechání samotného dílu seriálu. Účastník však žádné z těchto možností nevyužil k ochraně zákonem chráněných zájmů.

Lhostejný přístup účastníka k ochraně dětských diváků, deklarovaný mimo jiné i jeho prohlášením, že ve své korporátní paměti po patřičnou dobu nereflektuje předcházející upozornění a uložené sankce za porušení zákona, jde k tíži účastníka.

Finanční prospěch

Rada se zabývala relevancí vlivu finančního prospěchu účastníka řízení na jeho rozhodování o zařazení či nezařazení předmětného pořadu do vysílání v době mezi 06:00 a 22:00 hodinou. Rada má za to, že finanční prospěch, ať již měl či neměl vliv na rozhodování účastníka řízení, není v tomto případě (správní delikt porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.) rozhodný co do jeho vlivu na konkrétní výši sankce.

S odkazem na výše uvedené skutečnosti se Rada na svém 16. Zasedání, konaném ve dnech 2. a 3. září 2014 usnesla na uložení sankce ve výši 200.000,- Kč, tedy ve výši 2% horní zákonné sazby.

Vzhledem k tomu, že správní řízení vyvolal účastník řízení porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb. povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1.000,- Kč, a to na účet č. 3711-19223001/0710, vedený u ČNB, variabilní symbol 2014356. Úhrada nákladů řízení je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 231/2001 Sb. podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

V Praze dne: 2.9.2014

Ivan Krejčí

*předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání*